

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de .

Das PDF wurde erstellt am: 27.05.2024, 06:24 Uhr.

Moses Hirsch Bock

Einige Worte an verehrenswehrte Hausväter jüdischer Religion zu Berlin, über den Versuch: einen zweckmäßigen Religionsunterricht für ihre Söhne und Töchter zu veranstalten ... Moshe ben Tsevi Bo

Berlin: Jüdische Freischule, 5570 [1810]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn859621251>

Druck Freier Zugang

Clc – 368.4 <R>

אייניגע ווארטע

אן פֿערעהרענסוועהרטע הויזפֿעטר יידישער רעליגיאן
צו בערלין, איבער דען פֿערזוך:

אייניגען

צוועקמעסיגען רעליגיאנס אונטערריכט

פֿיר

איהרע זעהנע אונד טעכטער

צו פֿעראנשטאלטען, דער

אן דען טאגען, ווא אין גימנאזיען, עפֿענטליכען שולען
קיין אונטערריכט ערטהיילט ווירד, שטאמט פֿינדן זאלל,

פֿאן

משה בן-צבי באָק

פֿארשטעהער ביידער לעהר אונד בילדונגסאנשטאלטען
פֿיר זעהנע אונד טעכטער, אונד איינער ערציהונגס אונד
פֿאנסיאָנס אונשטאלט פֿיר זעהנע געבילדעטער יידישער
פֿאמיליען א. ז. וו.

בערלין בחודש תמוז ה'תק"ע

נדפוס חכרת חנוך נערים

694
CIC-368⁴

מכתב

המנוח

המנוח

יראת ה' ראשית דעת

(מסלי ח' / ז')

המנוח

המנוח

המנוח

המנוח

המנוח

האדון החכם השלם והמופרסם פיוזו דקהלתינו הערר
שטארטראטה רוד פרידלענדער , דעם איך מייגן
פלאן . אלס בעפערדערער יעדס עדלן אונד גוטן , צור
פריפונג פארלענטע בעגלייטעטע איהן גיטיגסט ,
מיינס וואונשע געמעס , מיט פאלגענד אפראבאטיאן :

הערר באַק איזט ברייטס דורך דיא ערריכטטע בילדונגס שולן
פֿיר יינגלינגע אונד מעדען יידישרעליגיאהן אונטר אונש דיהמליך
בקאנט , שטעהט איהנן מיט דיהמליכן אייפֿר פֿאַר , אונד שטרעבט
זיא אימער פֿאלקאממער צו מאַען . ער ווילל נון דען אונטרריכט
אין דער רעליגיאהן אונד אין דער מאַראל אללגמיינר מאַען ,
אונד , נאך איינס זעלבסט ענטוואַרפֿען פֿלאן , דיום דיא יעניג
שטונדן ווידמן דיא איהם זיינע אינשטיטוטע פֿרייאַ לאַסן . דער
פֿארוואַן איזט לעבליך , דיא מעטאָהדי צוועקמעסיג , אונד דש
אונטרנעהמן אללר עמפֿעהלונג ווירדיג . פֿיר דיאיעניגן מיטגלידער
אונדר גמיינדע , בייא וועלען מיינ צייגניס אַייניגן וועהרט האַט ,
האבי איך , אויף זיין פֿרלאנגן , איהם דיוש צייגניס שריפֿטליך צו
געבן ניכט אנשטאַנדן , דא דער מאַנגל דיוש אונטרריכטס בייא
אונדר יוגער זעהר פֿיהלבאר איזט , אונד , נאך דעם גייסט דער
צייט , אימער אונגעטבעהרליכר ווירד : אַיהן צו עמפֿעהלן
איזט הייליג פֿפֿליכט .

ברלין ערב חג השבועות התקיע

רוד פרידלענדער *

דברים אחדים

לנכבדי חושבי בערלין : עשאונו סוים

על אודות החנוך לאמונת ישראל

הלא היא מעגל יושר לנהל וללמד נערים

ונערות בני עמינו באמונה שלמה ואמתית .

תכלית כל אדם אשר ילמוד סורה חכמה ומוסר ולדעת האל כאשר
אמר דוד ע"ה לשלמה בנו : דע את אלהי אביך . חי לזאת
כל ימי גדלתי בין החכמים ובעפר רגליהם התאנקתי , למען אשתה
ממימי החכמה והסנונה / ועלה בידי כפי חלקי אשר משרוס חלק עלי .
וחייתי אני עבדו להיות מורה לנערי בני ישראל ולננותם . אבל אחרי
רוחי כי כל החכמות הנל המה לאיש אשר לא נשרש באמונה אמיתית
כאשר האריך בזה החסיד רבינו בחיי בספרו חובת הלבבות / והרמב"ם
ובעל עקרים וזולתם . כי מה נצט נחמה לאיש מעול וחומץ ? או
איך נבון יקרא אם יכה באגרוף רשע ? לזאת רפיתי לחנוך לנער
לפי דרכו , וללמדו האמונה כפי אשר למדתי מפי מורי הנבונים
וספרי קודש והמחקרים . ויען כי רבים המה העיקרים והמלוות
והחוקים , כתנאים על ניר גדיו ואספתי ממנו מחברתו / קראתיו
אמונת ישראל . ולהיות כי רבים מעמנו / ואף כי הנערים ונערות
לא יבינו לשוננו הקדושה , לזאת חברתיה בלשון אשכנזית , כאשר עשה
החכם מורינו ורבינו מוהר"ר משה ז"ל מרעסוי בהעתקתו להתורה
וספר ההלות , והחכם האדון פרנס ומנהיג ויועץ העיר מוהר"ר
דוד פ"ל נר"ו בתפלות ישראל וזולתם , ויען כי לא סעמתי על

כפטי לבדי / כמאמר המלך החכם ואל בנימך א תשען / שלהתי כואם
 למדינות שונות / ויעז הדבר בעיניהם / כאשר כתבו קהל עדה ישרון
 ק"ק אמסטרדם וחכמי לרפית ואשכנז מואם נמכתני פעמים
 (ליטוונען) * וכאשר הכמים אתי החכם ר' דוד 5"ל ה"ל נמכתנו
 פנדכא פה / וולתו מן החכמים יודעי דת ודין האמונה • ובראיתי
 כואם לפני הגאון הראש ב"ר דקהלתנו מוהר"ר מאיר נר"ו
 במהור"ר שמחה ולא מלאנו עול ואון חלילה / וחליתי פניו למען
 חס ירו עליו / והשיב לי דבר חמת / כי כנר מושגע ועומד הוא בספר
 יתדות אובלים שנת הקמ"ט לנלתי יסנים על שום ספר חון על
 פלוחות / ולולא זאת לא מנע הטוב מאני / ונקשתי מן חכמי דורנו
 שלא ילאו מעשות ספרים כאלו ותעלה הארץ דעת ויראת אל •

*) Die mir bekannt gewordenen sehr schätzenswerthen Ur-
 theile über meine Religionsvorträge und die Art wie ich
 diese sehr schwierige Materie behandle, sind unter an-
 dern:

- 1) Der Holländische Moniteur zu Haag im Jahr 1807.
No. 212.
- 2) Intelligenzblatt der Allg. Litteratur-Zeitung 1807.
No. 19. von Hrn. Director Dr. Vellermann.
- 3) Beiträge zur Verbesserung des Zustandes der Israe-
liten in Holland 1807. No. 7. (Holländisch.)
- 4) Die Hallische L. Z. im J. B. No. 89. von Hrn.
Prof. Schmidt, Prorector der Köllnischen Schule.
- 5) Journal de Paris, Juin 1808, vom Dr. Isidor
Meier zu Paris.
- 6) Die Berliner Vossische Zeitung: Berlin den 22sten
März 1809. No. 36., von dem privatisirenden Ge-
lehrten Hrn. Schlimbach.

דיא גערעכטיגקייט מוז מאן אינדעסן אונזרם צייטאלטר אונד
אונזרן הויזפעטערן ווידערפאהרן לאסן, דאס זיא פֿיר דיא בילדונג
דעם קאפּפּעס אונד הערצענס איהרר קינד מיט בעזאנדערר אויפֿ
מערקזאמקייט צו זארגן אנפֿאנגן, ווייל זיא זיך איברצינגט האבן,
דיאס עס אין הינזיכט דער ערציהונג אונד דעם אונטריכטס ביים
אלטן ניכט בלייבן קאן.

דיא אינדעסן אונזרע שולען אים אללגעמיין דאס נאך ניכט
זינד, וואס זיא זיין מיסטן, ווען זיא דען פֿארדערונגן דער צייט געניגע
לייסטן זאללן, זא זוכן זיא בילדונג אונד אונטריכט אין דען שולען
פֿרעמדר רעליגיאנספֿרוואנדטן, אונד עס איזט ניכט צו לייגען, דאס
זיא איהרן צוועק צום טהייל עררייכן, אבר נור צום טהייל, דען
רעליגיאהנס אונטריכט מיסטן זיא אין יענן שולען ענטבעהרן, ווייל
זיא דאראן קיין אנטהייל געהמן קענן, ווען זיא ניכט אויפהערן
וואללן איזראעליטן צו זיין.

וויא אבר יעדער פֿראממע הויספֿאטר זעלבסט איינזעהן ווירד,
איזט דזיר אונטערריכט אין דער רעליגיאהן פֿיר ביידע גשלעכטער
פֿאן דער אייסערסטען וויכטיגקייט, פֿאן דען פֿרוכטבארסטען פֿאלגן
פֿיר דאס גאנצע לעבן, שפראכקענגטניסע אונד וויסענשאפטליכע
בילדונג ערהעללן נור דען קאפּפּ, וועקן נור דיא גייסטעסקרעפטע,
מאכן נור פֿעהיגער זיך צו ערנעהרן אונד איין ניטצילכער שטאאטס
בירגער צו ווערדן, אבר זיא ווירקן ניכט, וועניגסטענס ניכט אונד
מיטטעלבאר, אויף דאס הערץ, דער ערדענזאהן זאלל ניכט אלליין
שטאאטסבירגער אים ווישלייפֿטיגן זינע דעם ווארטס, ער זאלל
אויך מענש, זאהן, עהעמאן, הויספֿאטר, נאכבאר אונד
איברהויפט איין געזעלליגס וועזן ווערדן, ער זאלל לערנן אין דער
בעזעהמונג זייער בעגירדן, אין דער אויפֿפֿערונג זינס פֿארטהיילס,
אין דעם אונאייגענניטציגן פֿערברייטן דער פֿריידע אונד דער גליק
זעליגקייט זייער נעבענמענשן, זיין גליק, זיין פֿערנניגן, וינע

בעשטימונג פֿינדן, אונד דיוועס קאָן ער נוד מיטטער־סט דער
רעליגיאָהן, אונד איהרער היילזאמן לעהרן.

מעהרערע פֿאַמיליע־נפֿעטער האבן מיך דאהער שאהן אָפֿט
אויפֿגעפֿארדערט.

איין זאלן רעליגיאָהנס־אונטערריכט פֿיר איראעליטישע
קנאבן אונד מערדן אויך אין פֿריפֿאַט־פֿאַרטערען
צו ערטהיילן;

דיאָ אויפֿפֿארדערונג איזט פֿיר מיך צו שמייעל־האַפֿט, אונד
דער אונטערריכט פֿיר דיאָ יוגענד צו ווילטן אלס דאס איך ניכט
וואָגן זאלטע צו פֿערזוכן, אָב מיינע קרעפֿטע זאָ ווייט רייפֿן
אלס מיינ ערגסט־האַפֿטער וויללע.

מיינע בירע לעהראנשטאלטן, דיאָ איך בעזאנדרעם פֿיר זעהנע
אונד טעכטער ייִדישער פֿאַמיליען געשטיפֿטעס האבע, האבן איין
גליקליכען פֿאַרטנאנג. איך האבע אין דענזעלבן מעגליכסט דאפֿיר
געזארגט, דאס עס אן ניכטס פֿעהלן מעגע, וואס דער ינגלינג אונד
דאס מערדן אויס דער שולע אינס הייסליכע אונד געזעליגע לעבן,
גאָך דען פֿאַרדערונג דער צייט, מיט צו ברינגן האט. פֿאַר
ציגליכע זארגע האבי איך אויף צוועקמעסיגן אונטערריכט אין
דער רעליגיאָן. אונד אויף דיאָ מיט דערזעלבן אינגי פֿערבונדענן
מאראל — איין געגענשטאנד דען זיאַ ביס דאהין גאנץ ענטבעהרן
מוסטען — צו ריכטן געשמרעבט, מעננער פֿאַן איינזיכטען אונד
ערפֿאַהרונגן זאָוואָהל פֿאַן אונדער געמיינדע אלס פֿאַן אנדערן
קאָנפֿעססיאָנען, האבן מעטהאדע אונד אונטערריכט צוועקמעסיג.
אונד פֿיר דיאָ יוגענד זעהר היילזאם געפֿונדן, אונד אָפֿט דען וואונש
געאייסערט דיין אונטערריכט אללגעמיינער צו מאַכן. דיוע וויגשע
אונד מיינ שטרעבן דער יוגענד אַימער ניטצליכער צו ווערן
בעשטימזן מיך, פֿיר דיאיעגיגן מיינד יונגען גלויבענסגענאססן דיאָ
איין ריין רעליגיאָנס־אונטערריכט ביסער האבן ענטבעהרן מיססען

דיא צייט צו ווידמען . דיא מויר מיינע אינסטיטוטע איבריג לאסן .
 איך בין דאדער געזאגן אייניגע שמונדן וועכענטליך . אן זאלען
 טאגן אן וועלען ווערן אין אנדערן אונטער אלסן נאך אין
 מיינן געוועהנליך אונטערדיכט ערטהיילט ווירד . דעם רעליגיאנס
 אונטערדיכט דעניעניגן צו ווידמען . דיא מיינר אונטער אלס ניכט
 בעזען . אדער בעזען קענען .

דער גענעשטאנד דעם אונטערדיכטס זאלל

דיא רעליגיאן

דער איזראליטען אדער דער יודען ווין

אונד צוואר :

- (1) דאס היסטארישע . דאס ווענטליכע . אונד אייגענטהומ
 ליכע דערזעלבן . אדער מיט אנדערן ווארטן דעסייניגן וואס
 דורך גיא זיך פאן אנדערן אונטערשיידן .
- (2) איבר דאס געבעט איבערהויפט אונד איבר דיא געבעט
 טע דער יודען אינס בעזאנדערע . פאן דעם צוועק דער
 אנדאכט אונד איהרן ערשפריסליכן פאלגן פיר דאס גאנצע
 לעבן . נעכסט איינר אנלייטונג צום געברויכע דערהעברעישען
 געבעטע .
- (3) זאלל דיא צייטרעכנונג דער איזראליטען אדער דער
 קאלענדער . אין זאפערן דיא קענטנים דערזעלבן מיט דער
 רעליגיאן אין פערבינדונג שטעהט . ערקלערט ווערן .
- (4) זאלל . זא פיהל עס צום אלגעמיינן פערשטענדנים ערפאר
 דערליך איזט . דיא געשיכטע דער איזראליטען אונד
 איהר רעליגיאן פארנעטראגן ווערן .
- (5) דא עס אונמעגליך איזט . זיך הינרייכענדע קענטניסע אונזער
 רעליגיאן צו ערווערבן . אהנע דיא שפראכע צו פערשטעהן
 אין וועלכער דיא הייליגן שריפטן פערפאסט זינד . זא ווירד צו
 גלייך זא פיהל אונטערדיכט אין דער העברעישען

שפראצע ערטהיילט ווערדן, אלס צור ערריוונג דעם הויפט
 צוועקס דיזעס אונטערריכטס ערפארדליך איזט .
 6) איינע אנווייזונג וויא דיא יודיש-דייטשע שריפט צו
 לעזן אונד צו פערפאססן זייא . דיזע איזט נאטהווענדיג .
 טהיילס אום דיא איבערזעטצונג דער נעבעטע אונד אנדערע
 הייליגע שריפטן דער ביבעל תנך לעזן צו קעננן, אלס אויך
 דיא אים געשעפטסלעבן הייפיג פארקאממענרע קאררעס-
 פאנדענץ אין דיזער שריפט, זיך בעדיהנן צו קעננן .
 פאן דער רעליגיאן איזט דיא מאראל אונצערטרענליך, אונד
 עס ווירד דאהער אויך בעשטענדיגע ריקויזיט אויף פער-אייניגונג
 ביידער גענאממן ווערדן, אום דען שילערן אנלייטונג צו געבן
 וואהרהאפט, רעליגיעזע, נוטע, ערלע, רעכטשאפטנע מענשן
 צו ווערדן, פארציגליך זאללן זיא מיט דען פפליכטן
 געבן גאטט, געבן אונס זעלבסט, אונד געבן
 זאל אנדערהערן אבריקייט, עלטרן, לעהררן,
 געבן בראדהערן, געשוויסטערן, פריינדע,
 אונטערנעבענע, געבן אללע מענשן איברהויפט,
 בעקאנט ווערדן, איהנן דיא הייליגקייט אונד אונפערלעטצליכקייט
 דערזעלבן איינריקליך געמאכט ווערדן, אונד זיא מיט דער איבער-
 צייגונג צו ערפיללן זוכן, דאס זיא נור דורך טרייע בעאבאכטונג
 דערזעלבן פאן גאטט אונד מענשן געליבטע, דאס הייסט גליקליכע
 וועלטבירגער ווערדן אונד זיין קעננן, אללע דיזע לעהרן אונד גע-
 זעטצע ווערדע איך אויף שפריצע אונד פארשריפטן דער
 ביבעל דעם תלמוד'ס אונד אנדערע שריפטן פראממער מעננר
 גרינדן, בייא אללן געננשטענדן ווירד עס מייני זארגפעלטיגסטע
 בעמיהונג זיין דען שילערן ניכט אלליין ווארט, קענטניססע צו פער-
 שאפטן, זאנדרן איהר הערין פיר רעליגיאן צו ערווערמן, זיא צור
 פהעטיגע אויס-איבונג דער פאן איהר געפאררערטן פפליכטן צו
 לייטן אונד צו ערמונטרן, א סייז זיסזא זייע אויף

צײט דעם אונטערריכטס

איך ווערדע צו דעמוועלכן , וויא שאהן ערוועהנט , זאלע טאגע
 וועהלן און וועלכן ווערד אין אנדרן , נאך אין מיינן אנשטאלטן
 אונטערריכט ערטהיילט ווירד . אונד צוואר פיר טעכטר זאננ
 אבענדס אדער זאנטאג פארמיטטאג פאן 10 ביס 12 אונד
 פיר זעהנע זאננאבענדס אדער מיטטוואך נאכמיטטאגס
 פאן 3 ביס 5 אוהר .

איינטהיילונג

דער רעליגיאנס שילער אונד שילערערינן

דיא מיט דעם פערשידענען אלטער דער קינדד נאטידליך פערבונד
 נע פעהיגקייט , צור אינוויכט איינעס אדער דעם אנדרן לעהרנענע
 שטאנדס . מאכט איינע אכזאנדרונג דער יינגערן פאן דען עלטערן
 נאטהווענדיג , איך ווערדע זיא דאהער אין צווייא קורזוס
 איינטהיילן . אונד צו דען ערסטן דיא פאן 9 ביס 11 , צום צווייטן דיא
 פאן 11 ביס 14 יאהרן אויסוועהלן . דאך זינד , וויא עס זיך פאן
 זעלבסט פערשטעהט דיא זעהנע אונד טעכטר איבר 14 יאהרן ניכט
 אויסגעשלאסן , אינדעם זיך דייע בעזאנדערס אייננען דיא
 וואהרהייטן דער רעליגיאן איינצוועהן . איך בעשטיממע
 פיר דיא יינגערע רעליגיאנס שילער דאס 14טע יאהר דארום אלס
 איין גרענצפונקט , ווייל מיט דעם אנטריטט ריזס יאהרס , פיר דען
 יינגלינג בעקאנטליך דיא פערפליכטונג צור ערפיללונג אללר פאונ
 טיווען צערמאניאלגעטצע איינטרעטן . ער ווירד בר מצוה .
 אונד איך ווילל איהן אלזא דאצו דאדורך פארצובערייטן זיכען , דאס ער
 איין מאנאט פארהער געפריפט ווערדע , אב ער אויסער יענען גע
 זעטצן , דיא עבן זיא הייליגן פפליכטן . דיא ער אלס גליד דער
 געזעלשאפט צו לייסטן האט . ריכטיג געפאסט , אונד מיט פאללס
 הערצן אן שבת דער איינזענונג . אין גענענווארט אללר רעליגיאנס
 שילער זיא וואהרהאפט אויסצואיבן , פייערליך אנגעלאבע , ווארויך

ער אלסראן אין דער גראסן זינאָנאָגע עפֿענטליך וויא געוועהנליך
אין דען יירישען גלויבן איינגעפֿיהרט ווערן זאלל .

דאס מאנאטליכע האָנאָראַר

פֿיר יעדע יאָבטהיילונג , זאוואהל פֿיר זעהנע אלס טעכטער , פֿיר 8
שטונדן , איזט אויף איין גולדן קוראנט פרענומעראנדא פֿעסטגע-
זעטצט . וואָהל ערצאנגע זעהנע אונד טעכטער אונבעמיטטעל-
טער עלטערן , קעננן אן ביידן רעליגיאנס פֿארטרעגן , אונגעט-
געלדליך טהייל געהמן . דיא אנצאהל בייא אייגעס פֿארטראגע
זאלל ניא גרעסער אלס 20 ביס 25 זיין .

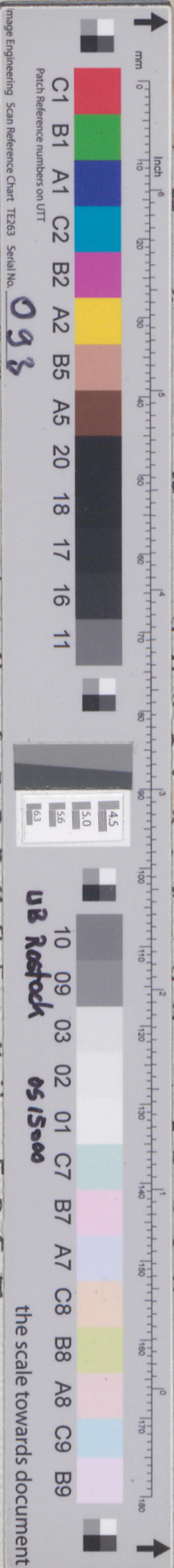
אונטער מעהררן פֿערפֿליכטונגן , דיא דיא רעליגיאנס שילער אונד
שילערינגן בייא איהרר אויפֿנאהמע איבר פֿלייס , אויפֿמערק-
זאמקייט , טרייע בענוטצונג דעס אונטערריכטס א.ד.ג. ,
אנגעלאבן מיסטן , געהערט אויך דיא , קיינע דער רעליגיאנס
פֿארטרעגע צו פֿערזיימען אונד בייא געשעהענס פֿאללע (וועגן
קראנקהייט אויסגענאממן) איינע געלדבוסע פֿאן 2 גראשן אין
דיא אדמענביכסע צו געבן . זעהר אנגענעהם ווירד עס פֿיר
מיך זיין . ווען דיא עלטרן צום עפטערן צייגע דער מאראליש רעליג-
יעזן אויסבילדונג איהרר קינדער זיין מעכטן , אונד צוויילן דען אונטער
דיכט מיט ביאוואהנן .

דיא רעליגיאן אונזרר פֿעטער אין רייניגקייט , ווירדע אונד
קראפט צו ערהאלטן , מוס דער וואונש , דאס שטרעבן יעדעס עכטן
וואהרן איזראלישן זיין , אונד איך דארף האפֿפֿן דאס מיין אונטער
געהמן . וועלכס דיזן וואונש אין ערפֿיללונג צו ברענגן צור אבזיכט
האט , אללן פֿאמיליענפֿעטערן וויללקאממן זיין ווירד :

מעגע דער ערפֿאלג מיינס שטרעבן ענטשפרעכן !

ריכטס

הנט , זאלע טאגע
אין מיינן אנשטאלטן
פיר טעכער זאגן
פון 10 ביס 12 אונד
אך גאלמיטטאגס

שילערערינן

נאטידליך פערבונד
עס אנדרן לעהרגענג
ערן פון דען עלטערן
אין צוויי קורזס
11 , צום צווייטן דיא
נר , וויא עס זיך פון
ר איבר 14 יאהרן ניכט
דערס איינגען דיא
גהן : איך בעשטיממע
טע יאהר דארום אלס
דיום יאהרס , פיר דען
ערפיללונג אללר פאון
גר ווירד בר מצוה
ערייטן זעען , דאס ער
ער אויסער יענען גע
דיא ער אלס גליד דער
סט , אונד מיט פאללס
ווארט אללר רעליגיאנס
ך אנגעלאבע , ווארויף

זייט דעס

איך ווערדע צו דעמועלכן
וועהלן און וועלכן ווערד
אונטערריכט ערטהיילט
אבענדס אדער זאנטאג
פיר זעהנע זאגנאבענדס
פון 3 ביס 5 אוהר

דער רעליגיאנס

דיא מיט דעס פערשידענען
נע פעהינקייט , צור איינזיכט
שטאגס , מאכט איינע אס
נאטהווענדיג , איך ווערד
איינטהיילן , אונד צו דען ער
פון 11 ביס 14 יאהרן אויס
זעלבסט פערשמעהט דיא
אויסגעשלאסן , אינדעם
וואהרהייטן דער רעלי
פיר דיא יינגערע רעליגיאנ
אין גרענצפונקט , ווייל מיט
יינגלינג בעקאנטליך דיא פע
טיווען צערמאניאלגעטצע
אונד איך ווילל איהן אלזא דא
אין מאנאט פארהער געפר
זעטצן , דיא עבן זא הייל
געזעלשאפט צו לייסטן הא
הערצן און שבת דער איינז
שילער זיא וואהרהאפט אוי